

Sygn. akt IV KZ 29/21

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lipca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk

w sprawie **T. S.**,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 28 lipca 2021 r.

zażalenia skazanego na zarządzenie

Prezesa Sądu Okręgowego w K.

z dnia 31 maja 2021 r., sygn. akt IX Ka (...),

odmawiające przyjęcia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia

wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 16 grudnia 2020 r., sygn. akt IX Ka (...),

p o s t a n o w i ł

zmienić zaskarżone zarządzenie i przyjąć wniosek T. S. o sporządzenie i doręczenie mu odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem Sądu Okręgowego w K. z dnia 16 grudnia 2020 r., sygn. akt IX Ka (...).

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 lipca 2020 r. Sąd Rejonowy w K., sygn. akt II K (...), skazał T. S. za czyn z art. 209 § 1a k.k. w zw. z art. 209 § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności.

Orzeczenie to zaskarżył oskarżony osobistą apelacją, która została przyjęta. O przyjęciu apelacji oraz o terminie rozprawy apelacyjnej został zawiadomiony (k. 132), a z uwagi na pozbawienie wolności – pouczone o prawie złożenia wniosku o sprowadzenie go na rozprawę. Jako że nie wnosił o sprowadzenie go na rozprawę, nie był na niej obecny. Nie miał też obrońcy w tym postępowaniu.

Wyrokiem z dnia 16 grudnia 2020 r., sygn. akt IX Ka (...), Sąd Okręgowy w K. utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego w K. z dnia 27 lipca 2020 r., sygn. akt II K (...), w sprawie T. S., nie uwzględniając jego osobistej apelacji.

W dniu 26 kwietnia 2021 r. do Sądu Okręgowego w K. wpłynął wniosek skazanego o doręczenie mu odpisu wyroku z uzasadnieniem (k. 140).

Zarządzeniem z dnia 31 maja 2021 r. upoważniony sędzia Sądu Okręgowego w K. odmówił przyjęcia wniosku, wskazując na uchybienie terminu do skutecznej realizacji tej czynności, który upłynął w dniu 23 grudnia 2020 r.

Na powyższe zarządzenie zażalenie (wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu) wniósł skazany.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. 16 § 2 k.p.k. w zw. z art. 16 § 1 k.p.k., skazany nie powinien ponosić negatywnych konsekwencji wynikających z uchybienia terminowi do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie na piśmie odpisu uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2017 r., sygn. akt IV KZ 5/17). Realizacja obowiązku stosownego pouczenia stanowić powinna dla stron gwarancję zabezpieczenia ich interesów w warunkach zmieniającego się zakresu ich uprawnień (zob. uchwałę składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2016 r., I KZP 10/16, OSNKW 2016, z. 12, poz. 79).

Zasada lojalności procesowej sądu względem uczestników postępowania wymaga poinformowania ich o przysługujących im uprawnieniach procesowych w taki sposób, który zapewniłby im realną możliwość skorzystania z nich, co jest szczególnie doniosłe w sytuacji zmiany ustawodawstwa istotnie wpływającego na sytuację prawną stron. Pouczenie o treści art. 100 § 3 k.p.k. powinno nastąpić w zawiadomieniu o terminie rozprawy odwoławczej, a nie po jej zakończeniu i wydaniu wyroku. Skazany, przed rozprawą apelacyjną, został jedynie pouczone o uprawnieniach wynikających z treści art. 451 k.p.k., art. 81a § 1 k.p.k., art. 86 k.p.k.,

art. 84 § 1 k.p.k., art. 84 § 2 k.p.k. Nie ma natomiast żadnej nawet wzmianki o treści art. 100 § 3 k.p.k. i art. 422 § 2a k.p.k. (k. 123). Skazany zatem nie wiedział, że warunkiem doręczenia odpisu wyroku było złożenie wniosku o doprowadzenie na termin rozprawy apelacyjnej.

W doktrynie i orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, że uchybienie terminowi nastąpiło z przyczyn od strony niezależnych, a więc takich których strona nie mogła usunąć, aby dokonać wymaganej przez prawo czynności we właściwym czasie między innymi w sytuacji braku pouczenia uczestnika postępowania o prawie, terminie lub sposobie zaskarżenia czynności (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 czerwca 2011 r., II KZ 22/11; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2012 r., III KK 122/12, OSNKW 2013, z. 1, poz. 9).

W rozpoznawanej sprawie T. S. pozbawiony wolności, niekorzystający z pomocy obrońcy oraz niepouczony o przysługujących mu uprawnieniach nie miał żadnych możliwości skorzystania z przysługujących mu uprawnień w terminie określonym w Kodeksie postępowania karnego.

W tej sytuacji, Sąd Najwyższy zmienił zaskarżone zarządzenie przez przyjęcie wniosku T. S. o sporządzenie i doręczenie mu odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem Sądu Okręgowego w K. z dnia 16 grudnia 2020 r., sygn. akt IX Ka (...).